

en üst aşama, c) Fransa'nın kendine özgü dehasına inancı" vurgulanır. Renan'ın değişiyile, aranan hakikat ise ancak nasırlı ellere, düşünmekten kırış kırış olmuş sabırlı alınlara yüzveren bir güzel gibidir. Çağın ülkücü tıp bilgini, salonun saygın aksaçlı başları arasındadır şimdi.. Çevreye gözgezdirişinden hoşnutluğu belli, başındaki görünmez defne dallarından tacıyla... Pasteur'un gözünde hasta onultulması gerekli bir tıp olayından daha salt bir görevdir. Belki çocukluğundan bilinç altına tıklanmış o kudurmuş kurt'un saçtığı salyalı havasını yaşar .. ve der ki: "Kuduzla karşı savaşırken, kendimi büyük bir düşmana, sanki mitolojik bir deve karşı savaş açmış bir kimse durumunda hissediyordum". Zira o Bilgin'in sabırlı çaba yolunda vardığı tutkulu nokta, "doğanın gizlerini ortaya çıkardıkça, saf bir köylü gibi yüreğim inancımı pekiştiriyor," biçiminde oluşur. İşte yüzyıllardanberi yeryüzünü kasıp kavuran kuduz canavarına karşı kaygılı tasası böylece sürer gelir. Kuduz, hayvandan hayvana ve insana geçen öldürücü bir illettir. Kuduz mikrobi, ısırılarak vücuda girdikten sonra sinir yollarında omurilik ve beyne ulaşır. Kuluçka süresi olan 15 - 60 günde aşılınmak gerekir. Yoksa hükmünü kendisi yerine getirir. Şimdi

bunca öyküsü sadeleşmiş olağan bir hastalıktır. Ama ilk serüvenini açıklamak va aşısını bulmak, ancak şövalyelere, yiğitlere özgü çabalarla sağlanabilmiştir. Doktor ilk salyayı kudurmuş köpekten kendisi alır. Başka kuduz bir köpeği iyileştirir. Ardından aynı yöntemi kuduzla tutulmuş çaresiz bir çocuk üzerinde azar azar deneyler. Üç haftada sonuç dünyayı sevindirir.

Zaten bu tür kişilerin kendilerini insanlığa adayışları; yine kendi dilinden şöyle açıklanmaktadır: "İnsan yaşamına yön veren üç şey vardır; istek, çaba ve başarı..." Ulaşılmaz görünenlerin, sürekli mutlulukların kapısını bunlar açarlar. Nasıl ki davranışlarının geometrisi, insancıl ve barışsever ruhuyla biçimlenmiş bu bilgin, "Acının milliyeti yoktur", derken "bilimin bayrağı olmaz" doruğuna dikilir.

Nihayet 1895 Eylül'ünün 28'inde, doğal ömrünün yıpranmasıyla hizmetinde bulunmaktan övünç duyduğu bu dünyaya gözlerini yumar. Cenazesi kendi Kurumunun bağrına gömülür. Bugün Paris'de kendine özgü ayrı yatırısı olan iki büyük ölü vardır: Biri Napolyon, öteki Pasteur (*)

(*) Rene Valery - Radot'un "Pasteur'ün Hayatı", Çeviren: Dr. Galip Ataç, 1935.

TRAFİKTE YERLEŞEN TEHLİKELİ ALIŞKANLIKLAR

Nizamettin ÖZBEK

İnsanların çeşitli ortam ve işlerdeki, nizamlara ya da kurallara aykırı davranışları başlangıçta, yani iyice katılaşımadan düzeltilmez, kendi haline bırakılırsa, bunlar, zamanla geriye döndürülmesi çok güç, hatta olanaksız bir takım alışkanlıklar meydana getirir. Bu tür alışkanlıklardan ise davranışın yerine ve yapısına göre, zaman kaybından tutun da can kaybına kadar giden birçok olumsuz, sonuçlar doğar.

Bu konuda trafik, kimi zaman, en önemsiz görülebilecek kural dışı davranışların bile, büyük bir felâkete dönüşebileceği bir ortamdır. Örneğin kaçan bir topun arkasından koşan bir çocuğun birden yola dalması, önceden beklenmeyen boyutlarda bir kazaya ya da kazalara (zincirleme) neden olabilir. Yine, herhangi bir kavşakta, çılgın bir şoförün kırmızı ışığı zorlaması her bakımdan faturası çok yüksek (ölüm, yaralanma, maddi hasar vb.) bir olay, ya da olaylar dizisi oluşturabilir. Örnekleri istenildiği kadar çoğaltabiliriz.

Söz gelişi, güvenli biçimde yüklenmemiş bir kamyonun yola bir sandık (çok görülmüştür) ya da kömür topağının fırlaması vb.

Kısacası, yukarıda da belirttiğimiz gibi, trafik, kimi zaman, en önemsiz sayılan bir davranışın bile büyük yıkımlara dönüşebileceği bir ortamdır. Bu bakımdan, bu ortamda, kötü alışkanlıkların gelişip yerleşmesi için kontroller, herkeste, "her zaman her yerde vardır" eskilerin deyişiyle "hazır ve nazırdır" izlenimi yaratacak yoğunlukta, cezalar ise ertelemesiz ve önleyici olmalıdır. Üzülerek söylemek gerekir ki bugün memleketimizdeki durum hiç de bu nitelikte değildir.

Çoğu yoldan yararlananlar (şoför, sürücü, yaya) bu durumu aynı şeyi pekalâ başkalarında yapabileceğini düşünmeden, kendi çıkarları doğrultusunda sömürmektedirler. Ortam, gelişmiş bir memlekette benzerine rastlanmasız olanaksız

ARKA LASTİKLERDEN BİRİ PATLAYINCA İŞTE BÖYLE OLUYOR

Birçok şoförler, ön tekerleklerdeki bir lastik patlamasının, arka tekerleklerdekinden daha tehlikeli olacağını sanırlar. Gerçek bunun tam tersi. Bir kurp alınırken arka lastikteki hızlı bir basınç düşüşü, araba art kısmının hemen çatlamasına yol açar (Fotoğraflara bakınız). Bu durumda birden fren yapan kişi bir takla tehlikesiyle karşılaşır. Bu durumda yalnız karşıt direksiyon yararlı olur. Doğru yol kısımlarında, yine arabanın kıcı hemen burulur.

bir yoğunluk ve yaygınlıkta olumsuz davranışlarla dolup taşmaktadır.

Bunların kanımızca en tehlikeli nitelikte olanları ve sık sık görülenleri kısaca şunlardır:

I. ŞOFÖR

1. Dur işaretinde, tam olarak ya da hiç durmamak.
2. Çok kez kırmızı ışıkta hemen, ya da hiç durmamak (Özellikle geceleyin).
3. Sarı ışıkta genellikle hiç durmamak.
4. Sağa dönüş yapılabileceğini gösteren yeşil ok işaretinin bulunmadığı kavşaklarda, kırmızı ışıkta ve çok kez yayaların arasından sağa dönüş yapmak.
5. Kavşaklarda ve yaya geçitlerinde tam duruş çizgisinde durmayarak geçidi zorlamak.
6. "Taşıt giremez" ya da "tek yön" işaretlerine uymamak.
7. Tek yönlü ya da ters yönden gerisin geriye (geri viteste) girmek.
8. Hava karardıktan sonra, yerine göre kısa ya da uzun huzmeli farları yakmayarak, tamamen ışısız ya da park lâmbalarıyla yola devam etmek.

II. SÜRÜCÜ

1. Yaya kaldırımında bisiklet sürmek.
2. Dönüşlerde gereken işaretleri vermemek.
3. U dönüşünün tehlikeli ve yasak olduğu yerlerde dönüş yapmak.

III. YAYA

1. Kırmızı ışıkta karşıya geçmek.
2. Karşıya geçerken, geçidin sağ bölümünü izlememek.
3. Karşıya beş on adım kazanmak için kavşaklardan ya da yaya geçitlerinden geçmeyerek tehlikeli biçimde, yolun açılmasını bekleyen taşıtların arasından geçmek.
4. Duran taşıtların hemen önünden ya da arkasından yola dalmak.

IV. YOLCU

1. Duraklar dışında dolmuş durdurmak.
2. Dolmuş ücretini araba hareket halinde iken ödemeyerek şoförün dikkatini tehlikeli biçimde saptırmak.
3. Kent otobüslerinde tıkabasa dolu bir arabaya sonunu düşünmeyerek illâ da binmeğe çalışmak.

Kısacası trafik ortamı şoför, sürücü, yaya ve yolcu olarak trafige karışan kişilerin tutum ve davranışlarından oluşmaktadır.

Başka bir deyişle, ortam iyi ve kötü davranışların bir bileşiği, bir bileşkesidir. Bu bakımdan, sonucun niteliğinde olumlu ve olumsuz olarak bütün yoldan yararlananların payı vardır.

Buna göre ayağımızı denk almalıyız.